

KAISA LUNDÁN

TULE KOTIIN, TÄHTITYTTÖ!

KATSOMISAVAIMET

Tehtäviä katsomiskokemuksen rikastuttamiseksi

Tehtävät:	Anna Huhtamäki, äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Anna-Riitta Partanen, draamapedagogi
Kuvat:	Aki Loponen
Taitto:	Anna Aalto

VALMISTAUDU TEATTERIVIERAILUUN!

"Ei oo vaarallinen kokemus, vaikka kaikkea ei tajuu."

Kun tulee tietoiseksi siitä, mitä näkee ja kokee, kehittyy myös taito lukea teatterin kieltä ja esityksestä saa enemmän itselleen.

Tutustu ennen teatterivierailua ainakin ohjaajan, käsikirjoittajan ja lavastajan haastatteluihin. Valitse sitten mieleisesi tarkkailutehtävistä.

HAASTATTELUT

Kaisa Lundán, käsikirjoittaja

[KATSO VIDEO >](#)

www.instagram.com/p/DPdTxFij7zm/

Tomi Korhonen, ohjaaja
Aino kontinen, lavastaja

[KATSO VIDEO >](#)

www.instagram.com/p/DPgahAZiJAe/

MISTÄ ESITYS KERTOO

Mistä esitys kertoo?

Näytelmän päähenkilö on Reetta, maailman tavallisimmasta perheestä, joka elää jossain Helsingin ja Lahden välillä. Perhettä on vuosia sitten kohdannut yhteinen menetys, pikkuveli Jussi on hukkunut järveen. Reetta on muuttanut Helsinkiin saadakseen etäisyyttä suruun ja tavoitellakseen omia unelmiaan.

Reetta osallistuu Stara of Finland -tv-ohjelmaan ja pääsee finalistien joukkoon. Ohjelman tekoon liittyy kuvausryhmän vierailu kilpailijan kotona. Silloin Reetta joutuu palaamaan takaisin kotiin ja kohtaamaan perheensä ja kesken jääneet asiat ja omat tunteensa.

Perheessä kukaan ei ole osannut käsitellä surua. Koko asia on paketoitu, jätetty syrjään. Kuvausryhmä tekee tv-ohjelmaa Reetan kotona. Siitä seuraa kaikenlaisia tilanteita, kun vanhat asiat nousevat pintaan ja Reetta ja perhe mukautuvat tv-ohjelman tekoon.

Tule kotiin Tähtityttö on tragikoominen perhenäytelmä. Esitys kertoo siitä, miten perhe muuttuu, kun yksi perheenjäsen menehtyy ja jokainen perheessä yrittää mennä elämässä eteenpäin omalla tavallaan, surua käsittelemättä. Suru tuo esiin kummallisia, humoristisia, hirveitä ja kauniita tilanteita perheenjäsenten kesken.

NÄYTELMÄN HENKILÖT

REETTA

ELINA, ÄITI

AKI, VELI

JARI, ISÄPUOLI

MAUNO,
EX-POIKAYSTÄVÄ

TINTTI, JUONTAJA

TERTTU-TÄTI

AINO

TONI

PEKSI

ESITYKSEN BIISIT

Avril Lavigne - I'm With You
Alice Cooper - Poison
Spice Girls - Who Do You Think You Are
Spice Girls - 2 Become 1
Jackknife Lee - Cookies
Il Est Vilaine - Surf Rider
Franz Schubert - Die Nacht, D. deest
Loona - Vamos a la Playa
Europe - Rock the Night
Serge Gainsbourg, Jane Birkin - Je t'aime moi non plus
Righeira - Vamos a la Playa
Extortion - How Do You See Me Now
Aphex Twin - #3
Frankie Goes to Hollywood - The Power of Love
sekä äänisuunnittelijan säveltämää musiikkia.

ENNEN ESITYSTÄ

TARKKAILUTEHTÄVÄT

Teatteriesitys on monen taiteenlajin kokonaisuus, eikä ole oikeaa tai väärää tapaa katsoa sitä. Esitystä seurattaessa juoni voi tempaista mukaansa, esityksen puuvut tai lavastus voivat tehdä vaikutuksen tai voi keskittyä musiikkiin tai muuhun äänimaailmaan. Kun tulee tietoiseksi siitä, mitä näkee ja kokee, kehittyy myös taito lukea teatterin kieltä ja esityksestä saa enemmän itselleen.

Valitse jokin esityksen osa-alue, jota erityisesti tarkkailet. Muista kuitenkin nauttia koko esityksestä ja anna teatterin taian lumota sinut!

Lavastus

Lavastaja on saanut idean näyttämökuvaan lumisadepallolelusta. Siinä pallon sisällä nähdään pysähtynyt maisema. Esityksessä perhe on pysähtynyt, jäänyt jumiin, suruun. Tutki, miten tämä lumisadepalloidea ja pysähtyneisyys näkyvät lavastuksessa. Missä näytelmän kohdissa lumisadepalloon tulee lunta eli valkoista silppua? Eli milloin pysähtynyttä perhettä ravistellaan?

Puvustus

Mitä puvustus ja maskeeraus kertovat henkilöstä, hänen luonteestaan ja kiinnostuksen kohteistaan? (Tutki puvustusta esim. äidin, juontaja Tintin tai poikaystävä Maunon hahmoissa)

Ääni ja musiikki

Tunnistatko esityksen musiikkia? Miten esityksen äänimaailma vaikuttaa kohtausten tunnelmaan? Missä kohtauksessa se toimi erityisen hyvin?

Rekvisiitta

Mitkä ovat tärkeimmät rekvisiitan/tarpeiston yksityiskohdat?

ESITYKSEN JÄLKEEN

NÄYTELMÄN TEEMOJEN POHTIMINEN

Aihe = mistä tarina päällisin puolin kertoo.

Teema = mitä teos käsittelee syvemmin /
mitä katsoja oivaltaa nähtyään näytelmän.

Tule kotiin, tähtityttö! -näytelmässä on monia teemoja.

Alleviivaa seuraavista teemoista kolme, jotka sopivat
parhaiten tähän näytelmään.

- Omat unelmat
- Perhesuhteet
- Surun kohtaaminen
- Tunteiden käsitteleminen
- Toisten hyväksyntä sellaisena kuin he ovat
- Julkisuuden henkilönä olemisen huonot puolet

Selitä, miten valitsemasi kolme teemaa liittyvät näytelmään. Esim. "Omat unelmat liittyvät näytelmään, koska Reetta tavoittelee unelmaansa: hän haluaa olla suosittu laulaja, vaikka tavoitteen vuoksi pitää tehdä ja kokea monia epämiellyttäviä asioita."

Piirrä tähti sen teemaselityksesi viereen, joka on mielestäsi näytelmän pääteema. (Tähän ei ole oikeaa eikä väärää vastausta: Katsojana sinä itse päätät, mikä ajatus sinulle on tärkein.)

KYSYMYKSIÄ KESKUSTELUN TUEKSI

1. Kun Reetta palaa kotiin ennen ohjelman teon alkamista, hän huomaa, ettei siellä ole siivottu. Miksi hän hermostuu siitä?
2. Miksi Reetta ja perhe suostuvat haastattelija Tintin ehdotuksiin ohjelman teossa? (Esim. pukeutuminen naurettaviin vaatteisiin ja käsikirjoituksen mukaan toimiminen)
3. Lähdettyään kotoaan vuosia sitten, Reetta katkaisi välit myös poikaystäväänsä Maunoon. Miksi he alkavat seurustella uudestaan ja menevät naimisiinkin?
4. Suru on osa elämää

"Suruun liittyy useita erilaisia tunteita: suunnatonta ikävää, halua kieltää tapahtunut, hylätyksi tulemisen tunnetta, turvattomuutta, merkityksettömyyttä, ahdistusta, syyllisyyttä ja vihaakin.

...Suru on henkilökohtainen kokemus ja jokaisella on oikeus surra omalla tavallaan. Suremisen muodot ovat kuitenkin yksilöllisiä, kaikki ihmiset eivät esimerkiksi kykene tai halua ilmaista tunteita muiden läsnä ollessa. Toiset saattavat purkaa suruaan toimintaan. Jotkut saattavat olla vielä lamaantuneita ja shokissa, kun toiset alkavat jo käsitellä tapahtunutta. Surevalla on myös oikeus tuntea iloa elämän hyvistä hetkistä. Surussa tunteet ja ajatukset tulevat usein aalloissa, toisena päivänä on vaikeampaa kuin toisena. Vähän kerrassaan tunteet alkavat yleensä tasaantua ja menetyksen kanssa pystyy elämään." (Mieli ry)

Miten Reetan veli Aki purkaa suruaan?
Entä äiti Elina?

TUNTEIDEN ILMAISU

"Tunteet ovat mukana kaikessa tekemisessämme. Kuten ajatuksemme, myös ne tulevat ja menevät. Toiset tunteet pysyvät pitkään. Tunteet voivat olla kuluttavia tai ne voivat antaa energiaa. Ihmisillä on usein taipumus ajatella, että kielteisten tunteiden ja niiden syiden ja seurausten poh-timinen edesauttaa niistä eroon pääsemistä. Monesti kuitenkin vatvominen eli kielteisten ajatusten pyöritteleminen, toistaminen ja kertaaminen loputtomiin eivät vie eteenpäin vaan pikemminkin ylläpitävät tunnetilaa ja saattavat johtaa masentumiseen.

Tunteiden tukahduttamisen vastakohta, tunteiden ilmaise-minen on sen sijaan ihmiselle hyväksi. Tunteiden ilmaisulle voi löytää itselleen sopivia keinoja, esimerkiksi liikunta, mu-siikin kuuntelu, ajatusten keskittäminen positiivisiin asioihin tai kirjan lukeminen, ystävälle soittaminen tai joskus ihan vain syvään hengittäminen auttavat vaikuttamaan omaan tunnetilaan.

Näytelmän lopussa perheenjäsenet alkavat löytää keinoja ilmaista tunteitaan. Heidän välisensä suhteet alkavat uudelleen lähentyä.

Mitä tarinan henkilöt todellisuudessa tarkoittavat sanoa, kun he sanovat Reetalle:

Aki:
Nouse ylös sieltä maasta, perse jäätyy.

Elina:
Ootko sä pessy hampaat? No, ei kai hammaspeikko yhdessä yössä iske.

NÄYTELMÄN HENKILÖHAHMOT

Näytelmässä leikitellään stereotyyppisillä eli kaavamaisilla henkilöhahmoilla. Stereotyyppinen henkilöhahmo tarkoittaa hahmoa, joka on vähän liian yksinkertainen ja ennalta-arvattava. Esimerkiksi "paha noita" on usein vanha, tummiin vaatteisiin pukeutunut, ilkeä ja käheä-ääninen. Tällaiset hahmot perustuvat yleisiin oletuksiin.

1. Millainen on tämän näytelmän:
 - tosi-tv-juontaja?
 - videokuvaaja?
 - harrastajanäyttelijä (eli hän, joka näyttelee Reetan "serkkua")
2. Kun kuvausryhmä on tulossa paikalle, äiti yrittää patistella isää stereotyyppiseen miehen rooliin. Mitä äiti toivoo isän tekvän?
3. Kuvausryhmälle ei riitä, että esiteltäisiin Reetan lapsuudenkotia ja perhettä. Kuvausryhmä haluaa näyttää sellaisia asioita, jotka kiinnostaisivat stereotyyppistä eli tyypillistä viihteen katsojaa. Mistä asioista kuvausryhmä haluaisi Reetan ja hänen perheensä kertovan? Miksi?
4. Onko sinusta kiinnostavaa tietää asioista, jotka liittyvät julkisuuden henkilöiden yksityiselämään? Perustele.

DRAAMAN KAARI

Näytelmän tyypilliset vaiheet ovat alkutilanne, kehittäminen, huippukohta, selvittely ja lopetus. Keskustele seuraavista kysymyksistä parisi kanssa ja laatikaa yhdessä hahmotelma näkemänne esityksen kulusta.

- Millainen on Tule kotiin, Tähtityttö -näytelmän alkutilanne?
- Tapahtumat lähtevät kehittymään konfliktista eli ristiriidasta. Mikä tässä näytelmässä on ristiriitana?
- Päähenkilön elämässä tapahtuu peruuttamaton muutos, jännite on huipussaan. Mikä on näytelmän huippukohta?
- Konflikti eli ristiriita ratkeaa vähitellen. Miten tilannetta selvitetään?
- Loppuratkaisu. Miten henkilöiden elämä muuttuu?

ARVOSTELU ESITYKSESTÄ

Suunnittele ja kirjoita arvostelu esityksestä

- Ensimmäinen kappale: esittele näytelmä.
- Nimi, kirjoittaja, ohjaaja. Mistä näytelmä kertoo ja miten tapahtumat etenevät.
- Toinen kappale: kerro tärkeimmistä hahmoista.
- Keitä ja millaisia he ovat? Kuka on vaikuttavin hahmo? Miksi?
- Kolmas kappale: pohdi roolisuorituksia, näyttelijäntyötä.
- Mitkä roolisuoritukset ovat erityisen hyviä?
- Neljäs kappale: kerro puvustuksesta ja lavastuksesta.
- Millainen puvustus on? Mitä puvuilla viestitään? Millaisia tapahtumapaikkoja näyttämölle luotiin lavastuksen avulla? Miten valaistuksella vaikutettiin näihin tiloihin?
- Viides kappale: kerro esityksen herättämistä ajatuksista, kysymyksistä ja tunteista.
- Mikä jäi erityisesti mieleen? Mistä esitys mielestäsi kertoo, mikä on sen ”opetus” tai teema?

Tarkista lopuksi, että otsikko on osuva sisältöön nähden. Lue teksti huolellisesti läpi ja korjaa kirjoitusvirheet tarvittaessa.

Muista tehdä arviosi Taidetestaajien järjestelmässä!

